

Βρυξέλλες, 12 Απριλίου 2018
(OR. en)

7597/18

**Διοργανικός φάκελος:
2015/0907 (APP)**

**PE 41
INST 134
FREMP 40
JUR 160
AG 4**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (2ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 14743/15 PE 184 INST 428 JUR 753 FREMP 281
7038/16 JUR 114 INST 96 FREMP 48 PE 36 AG 3

Θέμα: Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση των διατάξεων που τροποποιούν την Πράξη περί της εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία (η «εκλογική πράξη»)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 11 Νοεμβρίου 2015 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) ενέκρινε πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση των διατάξεων που τροποποιούν την Πράξη περί της εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, συνοδευόμενη από ψήφισμα σχετικά με την αναθεώρηση της εκλογικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 223 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

2. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Ομάδα «Γενικές Υποθέσεις» εξέτασε μια πρώτη δέσμη άρθρων το 2016. Οι αντιπροσωπίες κατέληξαν σε συμφωνία ως προς μια κοινή προσέγγιση για ορισμένες διατάξεις της πρότασης του ΕΚ. Ωστόσο, αρκετές διατάξεις στην πρόταση του ΕΚ δεν έγιναν αποδεκτές από τις αντιπροσωπίες ως ζήτημα αρχής και/ή για νομικούς λόγους. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι διατάξεις σχετικά με μια ενιαία εκλογική περιφέρεια και τους «Spitzenkandidaten». Ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τον φάκελο πραγματοποιήθηκε κατά τη συνεδρίαση της EMA στις 30 Νοεμβρίου 2016, ιδίως όσον αφορά πολλά βασικά εκκρεμή ζητήματα. Τα αποτελέσματα της συζήτησης αυτής υποβλήθηκαν ανεπίσημα στους συνεισηγητές και στους σκιάδεις εισηγητές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιανουάριο του 2017. Στις 6 Δεκεμβρίου 2017, η EMA συζήτησε εκ νέου τον φάκελο¹ και έδωσε εντολή στην Προεδρία να ενημερώσει προφορικά τους συνεισηγητές σχετικά με την κατάσταση των εργασιών στο Συμβούλιο, μεταξύ άλλων σχετικά με επτά διατάξεις οι οποίες φαίνεται να συγκεντρώνουν τη σύμφωνη γνώμη όλων². Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2017. Οι συνεισηγητές τόνισαν ότι το ΕΚ εξακολουθεί να αναμένει την απάντηση του Συμβουλίου.

Δέσμη 7+2

Η Προεδρία συνέχισε τις συζητήσεις στην Ομάδα βάσει των επτά διατάξεων που εντοπίστηκαν, καθώς και του άρθρου 3 σχετικά με το κατώτατο όριο³. Κατά την τελευταία συνεδρίαση της Ομάδας στις 9 Μαρτίου 2018, η Προεδρία παρουσίασε αναθεωρημένη συμβιβαστική πρόταση με το άρθρο 9α σχετικά με την ψήφο των πολιτών σε τρίτες χώρες⁴.

Κατά τη συνεδρίαση της EMA στις 28 Μαρτίου, ήρθαν όλες οι εκκρεμείς επιφυλάξεις, με εξαίρεση μία αντιπροσωπία όσον αφορά το κατώτατο όριο (βλ. κατωτέρω). Αυτή η επιφύλαξη διατηρήθηκε και στην επόμενη συνεδρίαση της EMA στις 11 Απριλίου.

¹ 15241/17, WK 12583/2017 REV 2

² Άρθρο 1 παράγραφος 1 (γλώσσα της Συνθήκης για τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως αντιπροσώπους των πολιτών της Ένωσης), άρθρο 3α (προθεσμία τουλάχιστον τριών εβδομάδων για την υποβολή των υποψηφιοτήτων), άρθρο 3ε παράγραφος 1 (αναγραφή του ονόματος ή απεικόνιση του λογότυπου των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων στα ψηφοδέλτια), άρθρο 3ε παράγραφος 2 (κανόνες που διέπουν την αποστολή εκλογικού υλικού), άρθρο 4α (εκ των προτέρων ψηφοφορία, ταχυδρομική ψηφοφορία, και ηλεκτρονική και διαδικτυακή ψηφοφορία), άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο (κυρώσεις σε περίπτωση διπλής ψήφου) και άρθρο 9β (προσδιορισμός της αρχής επαφών και προθεσμία για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με τους ψηφοφόρους και τους υποψηφίους).

³ WK 1800/2018

⁴ WK 1800/2018 REV 1

3. ΕΚΚΡΕΜΕΣ ΖΗΤΗΜΑ (ΑΡΘΡΟ 3 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ)

Το άρθρο 3 παράγραφος 2 αποτελεί βασική διάταξη της πρότασης του ΕΚ για τη θέσπιση ενός υποχρεωτικού ελάχιστου κατώτατου ορίου 3 % σε επίπεδο εκλογικής περιφέρειας των κρατών μελών στα οποία χρησιμοποιείται το σύστημα ψηφοδελτίων συνδυασμών και τα οποία έχουν εκλογικές περιφέρειες που υπερβαίνουν τις 26 έδρες.

Το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας προτείνει να τροποποιηθεί η διατύπωση του άρθρου 3 ούτως ώστε να ισχύει μόνο για τις εκλογικές περιφέρειες (συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών ενιαίας περιφέρειας) οι οποίες περιλαμβάνουν περισσότερες από 35 έδρες, με ελάχιστο όριο 2 %. ⁵ Η διάταξη ορίζει επίσης ότι τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφωθούν με το όριο το αργότερο κατά τον χρόνο των εκλογών που ακολουθούν εκείνες που θα διεξαχθούν μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Πράξης. Η παρούσα συμβιβαστική πρόταση έτυχε ευρείας υποστήριξης στην Ομάδα, η οποία επιβεβαιώθηκε σε επίπεδο Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων. Ωστόσο, μία αντιπροσωπία δεν ήταν σε θέση να στηρίξει τη θέσπιση κατώτατου ορίου, ως ζήτημα αρχής.

4. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Λαμβάνοντας υπόψη την αναγκαιότητα έγκρισης των αλλαγών στην ισχύουσα εκλογική πράξη σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες και της θέσπισης των αναγκαίων εθνικών μέτρων εγκαίρως για τις εκλογές του ΕΚ το 2019, καθώς και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με εκλογικά ζητήματα η οποία συνιστά την αποφυγή τυχόν αλλαγών στα συστήματα ψηφοφορίας λίγο πριν (εντός ενός έτους από) τις εκλογές, η Προεδρία θεωρεί ότι αυτή είναι η τελευταία ευκαιρία προκειμένου το Συμβούλιο να καταλήξει σε ομόφωνη πολιτική συμφωνία σχετικά με δέσμη 7+2, όπως ορίζεται στο παράρτημα. Υπό το πρίσμα των περιστάσεων προτείνεται επίσης να ενημερωθεί αμέσως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για κάθε πολιτική συμφωνία που θα επιτευχθεί επί της δέσμης, προκειμένου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να μπορέσει να αρχίσει να αναλαμβάνει τις αναγκαίες ενέργειες.

⁵ Η διαφορά μεταχείρισης μεταξύ εκλογικών περιφερειών διαφορετικού μεγέθους μπορεί να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι υφίσταται ένα «φυσικό κατώτατο όριο» σε κάθε εκλογικό σύστημα χωρίς νομική παρέμβαση. Όταν υπάρχει ήδη ένα αρκετά υψηλό φυσικό κατώτατο όριο, ο στόχος αποφυγής της κατακερμάτισης είναι εξασφαλισμένος χωρίς να απαιτείται η εφαρμογή ενός υποχρεωτικού συστήματος.

Το φυσικό κατώτατο όριο ποικίλλει ανάλογα με το μέγεθος της εκλογικής περιφέρειας. Σύμφωνα με τον γενικώς αναγνωρισμένο στατιστικό τύπο, το φυσικό κατώτατο όριο για μια εκλογική περιφέρεια 35 εδρών, είναι 2,08 %. Ως εκ τούτου, η μείωση του ελάχιστου κατώτατου ορίου σε 2 % αποσκοπεί στην αποφυγή μιας αδικαιολόγητης δυσμενούς διάκρισης σε σχέση με τις εν λόγω (μικρότερες) εκλογικές περιφέρειες, το φυσικό κατώτατο όριο των οποίων κυμαίνεται μεταξύ 2,08 % και 3 % και στις οποίες δεν θα εφαρμοστεί το υποχρεωτικό κατώτατο όριο.

Το συμβιβαστικό κείμενο θα λάβει ακολούθως την κατάλληλη νομική μορφή της προς έκδοση πράξεως και θα υποβληθεί, μετά την αναθεώρηση από τους γλωσσομαθείς νομικούς, σε μία από τις προσεχείς συνεδριάσεις της ΕΜΑ προς έγκριση, ως βάση, προκειμένου το Συμβούλιο να αποφασίσει να ζητήσει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Προεδρία θεωρεί ότι το παρόν συμβιβαστικό κείμενο το οποίο προέκυψε μετά από δύσκολες και πολιτικά ευαίσθητες συζητήσεις στη διάρκεια πέντε Προεδριών, είναι ισορροπημένο και λαμβάνει υπόψη του τις διαφορετικές θέσεις και τα εθνικά συμφέροντα. Η Προεδρία είναι της γνώμης ότι η δέσμη αυτή πρέπει να θεωρηθεί ως σύνολο και ότι η αφαίρεση οποιουδήποτε μέρους από αυτή δεν αποτελεί επιλογή.

Το Συμβούλιο (Γενικών Υποθέσεων) καλείται, συνεπώς, να εγκρίνει το κείμενο όπως περιέχεται στο Παράρτημα, με σκοπό να το διαβιβάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

**Τροποποιήσεις της Πράξης περί της εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με
άμεση και καθολική ψηφοφορία**

Άρθρο 1

1. Σε κάθε κράτος μέλος, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται ως αντιπρόσωποι των πολιτών της Ένωσης με αναλογικό σύστημα, βάσει ψηφοδελτίων συνδυασμών ή ενιαίου ψηφοδελτίου με έκφραση προτιμήσεων.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν σύστημα προτιμησιακής ψήφου σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζουν.
3. Οι εκλογές διεξάγονται με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία.

Άρθρο 3

Επιτρέπεται η θέσπιση από τα κράτη μέλη ενός κατώτατου ορίου για την κατανομή εδρών, το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει, σε εθνικό επίπεδο, το 5 % των εκπεφρασμένων ψήφων.

Τα κράτη μέλη στα οποία χρησιμοποιείται το σύστημα ψηφοδελτίων συνδυασμών πρέπει να καθορίσουν κατώτατο όριο για τη συμμετοχή στην κατανομή των εδρών για εκλογικές περιφέρειες που περιλαμβάνουν περισσότερες από 35 έδρες. Το όριο αυτό δεν πρέπει να είναι κατώτερο του 2 τοις εκατό ούτε να υπερβαίνει το 5 τοις εκατό των έγκυρων ψήφων στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών ενιαίας εκλογικής περιφέρειας.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την υποχρέωση που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο το αργότερο εγκαίρως πριν από τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι οποίες θα ακολουθήσουν τις πρώτες που θα διεξαχθούν μετά την έναρξη της ισχύος του παρούσας πράξης.

Άρθρο 3α (νέο)

Όταν οι εθνικές διατάξεις ορίζουν προθεσμία για την υποβολή υποψηφιοτήτων για την εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αυτή η καταληκτική ημερομηνία είναι τουλάχιστον τρεις εβδομάδες πριν από την ημερομηνία που ορίζεται από κάθε κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1, για τη διεξαγωγή των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁶.

Άρθρο 3α (νέο)

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την αναγραφή του ονόματος ή την απεικόνιση του λογότυπου, στα ψηφοδέλτια, του ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος με το οποίο συνδέεται το εθνικό πολιτικό κόμμα ή ένας συγκεκριμένος υποψήφιος.⁷

2. Οι κανόνες που διέπουν την αποστολή εκλογικού υλικού⁸, από τις δημόσιες αρχές στους ψηφοφόρους για τη συμμετοχή στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να είναι ισοδύναμοι με τους ισχύοντες για τις εθνικές εκλογές, χωρίς να θίγονται τα μέσα με τα οποία αποστέλλεται το υλικό αυτό και η αποστολή των ανακοινώσεων σχετικά με τη διοργάνωση των εκλογών.

Άρθρο 4α (νέο)

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα για ψηφοφορία εκ των προτέρων, ταχυδρομικά, αλλά και ηλεκτρονικά και διαδικτυακά στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Στην περίπτωση αυτή, θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζονται ιδίως η αξιοπιστία του αποτελέσματος, ο μυστικός χαρακτήρας της ψηφοφορίας και η προστασία των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης.⁹

⁶ Συμπληρώνεται με την ακόλουθη αιτιολογική σκέψη, που καλύπτει επίσης το άρθρο 3ε παρ. 1: Εκτιμώντας ότι:

(...) Η διαφάνεια της εκλογικής διαδικασίας και η πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες είναι σημαντικές για την αύξηση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης και την εξασφάλιση σημαντικού ποσοστού συμμετοχής στις εκλογές και εκτιμώντας ότι είναι επιθυμητό οι πολίτες της Ένωσης να ενημερώνονται αρκετά πριν σχετικά με τους υποψήφιους των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σχετικά με τη σύνδεση των εθνικών πολιτικών κομμάτων με ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα.

⁷ Για την αιτιολογική σκέψη, βλ. υποσημείωση 6.

⁸ Θα συμπληρωθεί με αιτιολογική σκέψη που παρέχει παραδείγματα του εν λόγω υλικού (ψηφοδέλτια και κατάλογοι των πολιτικών κομμάτων, των συνασπισμών και των υποψηφίων τους για τις εκλογές).

⁹ Συμπληρώνεται με την ακόλουθη αιτιολογική σκέψη:

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(...) Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των ψηφοφόρων στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που παρέχουν οι τεχνολογικές εξελίξεις, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προβλέπουν τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, για ψηφοφορία εκ των προτέρων, ταχυδρομικά και ηλεκτρονικά και

Άρθρο 9

Ουδείς δύναται να ψηφίσει περισσότερες από μία φορά κατά την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η διπλή ψηφοφορία στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές.

Άρθρο 9α (νέο)

Σύμφωνα με τις εθνικές εκλογικές διαδικασίες, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να επιτρέπουν στους πολίτες τους που διαμένουν σε τρίτες χώρες να ψηφίζουν στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.¹⁰

Άρθρο 9β (νέο)

Κάθε κράτος μέλος ορίζει αρχή επαφής, η οποία είναι αρμόδια για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με τους ψηφοφόρους και τους υποψήφιους με τις ομόλογες αρχές των άλλων κρατών μελών.

Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων σχετικά με την εγγραφή των ψηφοφόρων στους εκλογικούς καταλόγους και την υποβολή υποψηφιοτήτων, η αρχή που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προστασίας δεδομένων, θα αρχίσει τη διαβίβαση στις εν λόγω ομόλογες αρχές, έξι εβδομάδες πριν από την πρώτη ημέρα της εκλογικής περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1, των δεδομένων που αναφέρονται στην οδηγία 93/109/ΕΚ σχετικά με τους πολίτες της Ένωσης οι οποίοι έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους ή έχουν υποβάλει υποψηφιότητα σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

διαδικτυακά, διασφαλίζοντας, παράλληλα, ιδίως την αξιοπιστία του αποτελέσματος, τον μυστικό χαρακτήρα της ψηφοφορίας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης.

¹⁰ Συμπληρώνεται με τις ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις:

Εκτιμώντας ότι:

(...) Οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στο δημοκρατικό βίο της, ιδίως, μέσω της ψήφου ή της υποψηφιότητας στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

(...) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να επιτρέπουν στους πολίτες τους που διαμένουν σε τρίτες χώρες να ψηφίζουν στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.